

A Győri Ítéltábla a dr. Karlosák Edina ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Uttó Eszter ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2011. május 26. napján kelt 26.P.20.462/2007/59. számú ítélete ellen felperes részéről 61., alperes részéről 60. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek 15 napon belül fizetendő tőkeösszeget 3.656.390,- (Hárommillió-hatszázötvenhatezer-háromszázkilencven) forintra és ennek 2003. május 15. napjától számított kamataira leszállítja.

A felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 500.000,- (Ötszázezer) forintra felemeli.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett fellebbezését helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az alperesnek 15 napon belül 400.000,- (Négyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 7.058.945,- forint összeget kártérítés címén és ezen összeg után 2005.június 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatot. Az ezt meghaladó kereseti kérelmet elutasította. Kötelezte a megyei bíróság a felperest,

hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 305.269,- forint perköltséget. Úgy rendelkezett, hogy egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes "A"-tól vette bérbe a "Helység"1, ... szám alatti üzlethelyiséget, ahol kürtöskalács sütő műhelyt kívánt kialakítani. 2002. október 30-án rendeltetés-változási engedély beszerzésére irányuló eljárást kezdeményezett, amely során megállapításra került, hogy a bérbeadó "A" nem tulajdonosa az üzlethelyiségnek, annak tulajdonosa a Magyar Állam. 2003. május 14-én a felperes az eljárás megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy a tulajdonosi hozzájárulást nem tudta beszerezni. Az eljárás ideje alatt azonban az üzlethelyiségen átalakításokat végzett, a kürtöskalács sütéshez szükséges alapanyagokat, eszközöket megvásárolta, és szerződéseket kötött kürtöskalács szállítására.

Felperes és "A" 2002. szeptember 16-án kötött bérleti szerződést, amelyben "A" mint bérbeadó 25.000,- forint + áfa bérleti díjért határozatlan időre adta bérbe a felperes részére az üzlethelyiséget. A szerződést 2002. szeptember 26-án módosították írásban akként, hogy 2002. október 1-től 2003. októberéig állapították meg a bérleti szerződés időtartamát. 2003.január 6-án a bérleti díj összegének szüneteltetése megnevezésű okiratban foglalt megállapodás jött létre a felek közt, amelyben - visszautalva a szeptemberi megállapodásra - rögzítették, hogy szóbeli megállapodásuk éves megújítással 5 évre szól. Megállapodtak abban, hogy a bérleti díj és rezsiköltség kifizetését mindaddig szüneteltetik, amíg a bérlemény tulajdonjoga és a tulajdonosi hozzájárulás kiadására jogosult kiléte tisztázódik.

2002. decemberében a felperes a "B" kft-vel, "C"-vel, és a "D" ABC-vel szállítási szerződéseket kötött kürtöskalács rendszeres szállítására. A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény szerint a kürtöskalács készítő vállalkozó egy év alatt 4.536.740,- forint elmaradt hasznót érhetett volna el, havi 4.800 darab előállított és értékesített kürtöskalács alapulvételével.

A Tatabányai Városi Bíróság 2006.december 12-én jogerős 4.P.20.682/2006/13. számú közbenső ítéletével az alperes kártérítési felelősségét a kürtöskalács sütő műhely vállalkozás beindításával kapcsolatos károkért megállapította.

A felperes többször módosított kereseti kérelmében kárigényének összegszerűségét elsődlegesen 27.741.016,- forint, másodlagosan 25.377.729,- forint elmaradt haszonban jelölte meg. Ezen túlmenően évi 600.000,- forint vállalkozói kivét alapulvételével elmaradt jövedelmét 3.000.000,- forint összegben határozta meg, továbbá 387.395,- forint bejárással felmerült költségnek, valamint perköltségnek megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kifejtette, hogy a bérleti szerződést 5 éves időtartamra kötötte és a szállítási szerződésekkel bizonyította, hogy ezen időszakon belül a kürtöskalácsra folyamatos kereslet lett volna.

Alperes a kereset elutasítását kérte. A felperes által megjelölt 220.275,- forint összegű dologi kárból 169.173,- forint összeget ismert el. Az elmaradt haszon címén előterjesztett igényeket elutasítani kérte arra hivatkozással, hogy induló üzlet ilyen összegű jövedelmezőséget nem érhet el. Vitatta az "A"-val kötött bérleti szerződés öt éves időtartamát is.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet részben találta megalapozottnak.

A felperes által az üzlethelyiség takarításával, javításával, festésével felmerült munkák anyag- és munkadíj költségeként az elsőfokú bíróság számlák hiányában is életszerűen elfogadható mértékűnek tartotta a felperes által megjelölt 220.275,- forintot.

A bejárási költség címén megjelölt kárigényt a kért üzemanyagköltség 50 %-ában, azaz 33.560,- forintban fogadta el.

Az elmaradt haszon összegének meghatározása körében az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a felek között bérleti szerződés írásban, egy éves időtartamra szólóan jött létre. Szóbeli megállapodásuk azonban lehetőséget biztosított a szerződés évenkénti megújítására, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperest kártérítési felelősség az egy éves időtartamon túlmenően is terheli.

A felperes vállalkozói tevékenységét 2003. januárjában kezdhette volna meg, így elmaradt jövedelem iránti igénye is ezen időponttól számítható.

A felperest a Ptk.340.§.(1) bekezdése alapján terhelő kárenyhítési kötelezettség figyelembevételével az elsőfokú bíróság mérlegelése szerint a felperes 2004. júniusától már abban a helyzetben volt, hogy vállalkozását - új üzlethelyiséget keresve - újraindíthatta volna, ugyanis megvásárolt berendezései, termékének piaca továbbra is rendelkezésére állt.

A fentieket figyelembe véve az elsőfokú bíróság álláspontja szerint 2003. január 1-től 2004. júniusáig terjedő időszakra állapítható meg az alperes kártérítési felelőssége. Az igazságügyi szakértői véleményben megállapított évi 4.536.740,- forint elmaradt haszon összegéből kiindulva 1,5 évre számítva a felperest 6.805.110,- forint összegű kártérítés illeti.

Figyelemmel az üzlet beindításával kapcsolatos munkák költségeként megállapított 220.275,- forintra, valamint üzemanyagköltségként elfogadott 33.560,- forintra, a felperest összesen megillető kártérítés összegét az elsőfokú bíróság 7.508.945,- forintban állapította meg.

A perköltség összegét az elsőfokú bíróság 25.377.729,- forint pertárgyérték alapulvételével 28 %-os pernyertességi arányt figyelembe véve, a Pp.81.§.(2) bekezdése alkalmazásával határozta meg.

Felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte az alábbiak szerint:

Elsődlegesen 24.362.679,- forint kártérítés és ennek 2005. június 1. napjától járó kamatai és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Rámutatott, hogy a bérleti szerződés öt éves időtartamának alapulvételével kell meghatározni a felperesnek járó elmaradt haszon összegét. A kárenyhítési kötelezettség a felperest 2004. júniusát követően sem terhelte, ugyanis részben a megváltozott jogi környezet, részben pedig a kudarcba fulladt családi beruházás pszichés és anyagi hátrányai miatt a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy a vállalkozás újraindítását ismételten megfinanszírozza.

Rámutatott, hogy nem értékelte az elsőfokú bíróság kellő súllyal azt a körülményt, hogy alperes magatartása arra ösztönözte a felperest, hogy bízva a tulajdonosi helyzetből fakadó

probléma megoldásában, még több pénzt és időt investáljon az kudarcba fulladt vállalkozásba.

Ezért a felperes részére járó elmaradt hasznót 2003. január 1. és 2007. szeptember 30. közti időszakra kérte megállapítani.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül fogadta el a kár mértékének meghatározásánál a kiegészítő szakvélemény 1/C. melléklete szerinti számítási módot. Ezzel szemben az ott szereplő értékcsökkenési leírást a fellebbezésben írtak szerint 5.000,- forintban, szállítási költséget 23.080,- forintban elfogadva az adózás utáni eredmény éves összege 5.075.546,- forintban határozható meg. Ennek összege a fellebbezésben megjelölt időtartamra vonatkoztatva 24.108.834,- forintban számítható. Az elsőfokú bíróság által is elfogadott 220.275,- forint felmerült költség és 33.560,- forint üzemanyagdíj hozzászámításával összesen 24.362.679,- forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kamatfizetés kezdő időpontját a középarányos időpontban határozta meg.

Felperes másodlagos kérelmében 10.404.923,- forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az összegszerűséget 5.075.546,- forint adózás utáni éves eredmény, valamint 2003. január 1-től 2004. december 31. napjáig terjedő időtartam alapulvételével kérte megállapítani. Utalt arra, hogy nem 2004. júniusától, hanem az idő rövidsége miatt 2004. december 31-től lehetett a felperes abban a helyzetben, hogy vállalkozását - kárenyhítési kötelezettségének eleget téve - újraindítsa.

Kamatigényét ez esetben 2004. január 1.napjától terjesztette elő.

Harmadlagosan 7.867.154,- forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a kamatfizetés kezdő időpontját 2003. szeptember 1. napjában határozta meg. A marasztalási összeget az elsőfokú bíróság által meghatározott másfél éves időszak és a felperes által megjelölt évi 5.075.546,- forint elmaradt haszon figyelembevételével kérte meghatározni.

Negyedleges kereseti kérelmében a kamatfizetés kezdő időpontjának megváltoztatását kérte figyelemmel arra, hogy az elsőfokú ítéletben öt éves kártérítési időszakra vonatkozó középarányos időponttól, azaz 2005. június 1. napjától került meghatározásra a kamatfizetési kötelezettség kezdete, noha a figyelembe vett kártérítési időszak ezzel szemben csak 2003. január 1-től 2004. júniusáig tartott.

Alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a marasztalás összegének 253.835,- forintra történő leszállítását, valamint felperes perkoltségben marasztalását kérte. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet Pp.252.§.(3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára utasítását. A felmerült költségek mint kár összegét 220.275,- forintban, az üzemanyagköltséget 33.560,- forintban elfogadta. Fellebbezése az elmaradt haszon címén megállapított 6.805.110,- forint kártérítés leszállítására vonatkozik.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy alperes kártérítési kötelezettsége a bérleti szerződésben megjelölt egy éves határozott időtartamon túlmenően is fennáll.

Hivatkozott "E" tanúvallomására, aki határozottan állította, hogy a felperes és közte nem jött létre öt évre szóló bérleti szerződés, mivel felperes bizonytalan volt üzleti vállalkozása sikerében.

A fentiekből következően a kártérítési felelősség időtartama az elmaradt hasznok tekintetében kizárólag 2003. február 1. napjától 2003. október 1. napjáig terjedő időre állapítható meg.

Utalt arra is, hogy a szakvélemények a becsatolt szállítási szerződésekre és a felperes által előadottakra alapítva a maximális üzemi kihasználtság mellett előállítható kürtőskalács darabszámmal számolnak. Ezzel szemben tény az, hogy a felperes által kötött szállítási megállapodások bármikor indokolás nélkül felmondhatók és módosíthatók voltak, így nem támasztható alá az a felperesi állítás, hogy a megrendelői igény konstans módon több éven keresztül fennállt volna.

Felperes a szállítási szerződést megrendelőként aláíró társaságok és vállalkozások megkeresését indítványozta annak érdekében, hogy a bíróság pontosabb adatok birtokában mérlegelhesse a kürtőskalács iránti keresletet, amely az elmaradt haszon mértékére is kihatással lehet.

A felperes az alperesi fellebbezés elutasítását kérte. Ellenkérelmében rámutatott, hogy az alperes által előterjesztett bizonyítási indítvány elkésett, és szükségtelen is. Az elsőfokú eljárásban, és a fellebbezésben előadottak részbeni megismétlése mellett hangsúlyozta, hogy alperesi fellebbezés ellentmondó, ugyanis a marasztalás összegét 253.835,- forintra kéri leszállítani, emellett azonban az elmaradt haszon meghatározásának alapjául szolgáló kártérítési időszakot 2003. február 1-től 2003. október 1-ig látja megállapíthatónak, ami arra utal, hogy az elmaradt haszonból álló kár egy részét elismeri.

Az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között felülvizsgálva az ítéletábla megállapította, hogy a felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése részben megalapozott.

Az ítéletábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat a Pp.206.§-ban írtaknak megfelelően okszerűen értékelve helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései azonban részben tévesek.

Osztotta az ítéletábla a megyei bíróság által elfoglalt álláspontot, hogy a felperest megillető kártérítés összege annak alapulvételével mérlegelhető, hogy felperes milyen időtartamon keresztül, milyen várható összegű éves bevétellel, ebből eredően éves haszonnal számolhatott

Az elérhető haszon összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki a kellően megalapozott, kiegészített szakvéleményben meghatározott éves összegből.

Önmagában az a körülmény, hogy felperes a 2010. november 29-én kelt pontosított kereseti kérelmében az elmaradt haszon számítására a szakértő által alkalmazott komplex számítási mód egyes tételeit nem fogadta el - nem alkalmas a szakértő által meghatározott elmaradt haszon éves összegének cáfolatára. Felperes e körben újabb szakértő kirendelését nem kérte. Utal az ítélet tábla arra, hogy a szakértő által a késztermékek terítésére és az alapanyagok beszerzésére szolgáló megvásárolandó kisteherautó hiányában ezen feladatok megoldására igénybe vehető egyéb lehetőségek is jelentős költségfaktort eredményeztek volna. Erre vonatkozóan felperes konkrét nyilatkozatot nem tett, költségkalkulációt nem csatolt, így az sem állapítható meg a másodfokú eljárásban, hogy az alapanyag beszerzés és az áruterítés egyéb módzatai a felperes kalkulált éves hasznát milyen mértékben befolyásolhatták volna. Az elsőfokú bíróság tehát helytállóan indult ki a megalapozott szakvéleményekben számított 4.536.740,- forint/év elmaradt haszon összegéből.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy felperes 2002. szeptemberében egy éves határozott időtartamú bérleti szerződést kötött.

Annak a körülménynek, hogy a bérbeadó és a bérlő nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a határozott időtartamú szerződésüket a későbbiekben - a felperes vállalkozásának sikerétől és egyéb körülményektől függően - meghosszabbítsák, nem vonható le olyan következtetés, hogy a bérbeadónak a bérleti szerződés egy éves határozott időtartamát meghaladóan a bérlő részére az üzlethelyiséget kétséget kizáróan biztosítania kellett volna. Ebből következően csak a vállalkozás érdemi megkezdésének lehetőségétől, azaz 2003. január 1. napjától a határozott idejű bérleti szerződés lejártáig, tehát 2003. október 1-jéig eltelt 10 hónap az az időtartam, amely alatt a felperes a csatolt szállítási szerződések alapján - feltételezve beruházása sikerét - alappal számíthatott a vállalkozásából eredő rendszeres haszonra.

A fentiek miatt az ítélet tábla az alperes kártérítési felelőssége fennálltának időtartamát 2003. január 1. napjától 2003. október 1. napjáig látta megállapíthatónak.

Az elmaradt haszon éves összegét 9 hónapra vetítve 3.402.555,- forint összeg és a felek által nem fellebbezett 220.275,- forint, valamint 33.560,- forint (összesen 3.656.390,- forint) kártérítés megfizetésére köteles az alperes.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdés alapján a rendelkező részben írtak szerint változtatta meg.

Alperes fellebbezése részben eredményre vezetett, így a nagyrészt pervesztesnek tekinthető felperes (85 % - 15 %) a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló első és másodfokú perköltség alperes javára való megfizetésére köteles. A felperes személyes költségmentessége és alperes illetékmentessége miatt a felmerült illeték az állam terhén marad.

ör, 2012. évi február hó 28. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr.Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó